No. 1136 Zaterdag 30 September 1905. 22ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 15 Sept. 1905.

VREDE.

Zooeven hing er in het Verre Oosten nog een zware, met dood en verderf dreigende donderwolk, stonden een paar millioen menschen, tot de tanden gewapend, tegenover elkaar wachtend op het sein, om als wilde dieren elkander te verscheuren, en zie, plotseling werd de wolk weggevaagd, en straalt de zon aan effen blauwen hemel. Er heerscht vrede tusschen Rusland en Japan.

Ondanks de pessimistische berichten, volgens welke Japan vast besloten had, met name zijn eisch tot schadevergoeding in rechtstreekschen of zijdelingschen vorm — door den terugkoop van Sachalin door Rusland — niet op te geven, is dit te langen leste tegenover de pertinente weigering van Rusland toch geschied, zoodat de verdeeling van Sachalin zal plaats hebben zonder betaling van een afkoopsom en Japan alleen eenige schadevergoeding zal ontvangen voor het onderhoud der Russische krijgsgevangenen.

Uit het toegeven van Japan, ook betreffende de geïnterneerde Russische oorlogsschepen en de beperking van de Russische zeemacht in het Verre Oosten, valt te concludeeren, dat het niet minder dan Rusland den oorlog hartelijk moede was, veel minder gerust omtrent de gevolgen — financiëele en andere — van het voortzetten van den strijd dan het voorwendde. Daargelaten de vraag of Rusland in éénig geval aangaande de gevraagde schadevergoeding toenadering had kunnen toonen, mag veilig aangenomen, dat de Russische gevolmachtigde Witte Japan's werkelijke stemming wel kende en dit bewustzijn hem sterk deed staan in zijn besliste weigering.

* *
*

Wat hiervan intusschen zij, den Hemel zij dank, dat aan het moordwerk *en gros* een einde is gekomen. Wel geen oorlog in de historie van vroegere en latere eeuwen, die dezen in afschuwelijkheid evenaarde. Met duivelsche woede en grenzelooze doodsverachting werd wederzijds gevochten, en de verlerlei helsche middelen, ter vernieling en uitmoording aangewend, gaven een afgrijselijk beeld van den modernen oorlog. Zoo de wereldvrede niet een volslagen utopie is, dan moet deze onmenschelijke slachting de laatste stuiptrekking van Mars geweest zijn. Mocht, wat God verhoede, ondanks dit menschonteerend, afschrikwekkend voorbeeld, te eeniger tijd weder een wapenstrijd tusschen twee of meer mogendheden worden aangegaan, dan zullen zelfs de meest optimistische ijveraars voor den wereldvrede moeten inzien, dat zij zich lieten misleiden door een kleurige zeepbel. Evenwel, al zij ook de oorlog hiermede niet de wereld uit, dat degene, die er aanleiding toe geeft, althans niet lichtvaardig zal handelen, maar vooraf met den meesten ernst zijn zware verantwoordelijkheid, de ontzettende gevolgen van zijn rampzalig bedrijf overwegen zal — ziedaar minstens eenig voordeel, als men het zoo noemen mag, door den "modernen oorlog" opgeleverd.

* *
*

Wij leven in een zonderlingen tijd. 't Is of door de macht der machines ook de menschen van lieverlede machines geworden zijn. Wanneer de vijanden op de wreedaardigste wijze en in volle razernij elkander hebben gedood en verminkt, dan blijft geen wrok over, dan reiken ze elkander de hand, als waren ze steeds de beste vrienden geweest. Herhaaldelijk is dit in dezen monsterachtigen strijd voorgekomen, en nu ten slotte: nauwelijks is men het eens geworden omtrent de voorwaarden van den vrede, of beide betrokken landen willen onmiddelijk een soort van vriendschapsbond sluiten in een handelsverdrag, met wederzijdsche behandeling op den voet der meest begunstigde natie.

* *
*

Was in de eerste plaats het verkrijgen van den vrede te danken aan den kwalijk verborgen hartgrondigen wensch èn van Rusland, èn van Japan, om, wegens zeer begrijpelijke redenen — de binnenlandsche toestand in Rusland en financiëele bezwaren van Japan — de vreeselijke worsteling te staken, veel dankbaarheid is de wereld ongetwijfeld verschuldigd aan den eersten Russischen gevolmachtigde, den heer Witte, en aan den president der Vereenigde Staten, den heer Roosevelt. Heeft eerstgenoemde door zijn diplomatieken tact te schande gemaakt de, wellicht uit jaloezie gesproten, verwachtingen in de Russische diplomatieke kringen, dat zijn zending zou schipbreuk lijden, de bemiddelende, verzoenende houding van den laatste bij dreigend gevaar voor afbreking der onderhandelingen droeg niet minder tot het eindsucces bij. En al moge het nu waar zijn, dat de Vereenigde Staten er als de kippen bij zijn om van den nieuwen toestand partij te trekken, door het sluiten van leeningen met beide landen, — er valt niet aan te denken dat zulke koopmansmotieven den president bij zijn streven hebben geïnspireerd. Amerika zij aanstonds opgetreden als handig koopman, zijn President handelde als nobel mensch, en verdient daarvoor de algemeene hulde. Deze daad is een der schoonste, waarop hij, als eerste burger van zijn uitgebreid land, zich beroemen mag.

Heeft Japan, in den strijd de meerdere, bij de onderhandelingen niet bereikt, wat het wilde, of althans den schijn aannam beslist te willen, in elk geval heeft het reden om over het bereikte, in stoffelijken en anderen zin, tevreden te wezen.

Iets over den Burgelijken Stand in onze Kolonie.

II.

Door een samenloop van onvoorziene omstandigheden zag ik mij genoodzaakt het vervolg van mijn artikel in de „Amigoe": „Iets over den Burgelijken Stand in onze Kolonie", eenige weken uit te stellen. Doch „uitstel is geen afstel". Vriendelijk verzoek ik daarom de geachte redactie plaatsing voor het volgende.

Zoo er werkelijk een korteren, minder omslachtigen weg bestaat, om een foutief document in orde te brengen; om zekere minder praktische formaliteiten, noodig voor het stellen eener burgelijke handeling te vermijden, dan zoude het zeker meer dan nuttig wezen, wanneer een flink, een degelijk jurist zich de moeite wilde getroosten, het onkundige volk en de met dien weg onbekende ambtenaren, dien aan te wijzen.

Gebeurt dit niet, dan zal men immer blijven treuren over feiten als de volgende, die ik, uithoofde der beperkte plaatsruimte, uit vele andere kiezen moet.

Op zekere plaats onzer kolonie verlangde een meisje een burgelijk huwelijk te voltrekken. De vader, die bij zijn huwelijk de vóórkinderen niet had laten echten, wilde toch dat dit zoude gebeuren vóór het huwelijk zijner dochter.

Bij 't overleggen der geboorteakten, bleek het, dat de voornaam der moeder door een zeer duidelijke schrijffout iets verschilde met den voornaam op de trouwakte dierzelfde moeder vermeld.

De zaak kwam in handen van een praktizijn. Verschillende getuigen bevestigden bij eede, de eenzelvigheid der moeder, wier voornaam op de geboorteakte der kinderen met haar voornaam op haar trouwakte verschilde. Niettegenstaande bleef de

Feuilleton.

Een Engelschman over Nederland.

I.

In zijn nieuwste humoristisch werk *Idle Ideas in 1905*, raadt de bekende Engelsche schrijver Jerome K. Jerome allen menschen, die lijdende zijn aan jingoïsme, chauvinisme en dergelijke ismen meer, een reisje naar Holland aan.

Hij beweert dat in onze dagen grootte en geluk nauw samenhangende begrippen zijn. De gelukkigste Franschman, zegt hij, kan onmogelijk zoo gelukkig zijn als de armste Brit, om de eenvoudige reden, dat het Vereenigde Koninkrijk zooveel duizenden vierkante mijlen meer beslaat dan Frankrijk.

Voortbouwende op deze stelling, komt Jerome dan ook tot de conclusie, dat de visschen van alle levende wezens verreweg de gelukkigste moeten zijn, omdat de zee, volgens de opgaven der aardrijkskundigen—hij heeft het nooit zelf gemeten, maar neemt dit alles maar goedgeloovig voor waar aan—een totale oppervlakte beslaat van honderd vier en veertig miljoen vierkante mijlen.

Ook hierbij komt echter weer een maar: de oceanen zijn toch elk weer gesplitst in kleinere en groote onderdeelen, en zoo kan hij zich best voorstellen, dat bv. een sardine, die in de nabijheid van de Engelsche kust leeft, het land heeft, omdat haar Noorsche zuster de gelukkige bewoonster is van eene grootere zee.

Een uitstapje naar Holland heeft evenwel bij Jerome de overtuiging gevestigd, dat men, ook zonder in een groot land te wonen, toch zeer goed gelukkig kan zijn.

Hij begint zijne mededeelingen met de zeer optimistische verzekering, dat men in Holland geen armoede kent. Slechts éénmaal heeft hij in de lage landen aan zee een bedelaar aangetroffen, en wel in Enkhuizen. De menschen verdrongen zich, om dit bezield, tweebeenig curiosum aan te gapen; en het mooist van de historie is nog, dat de bedelaar in quaestie geen Hollander, maar een Portugees bleek te zijn. De man kreeg werk aan de haven, in afwachting van iets beters, en verdiende per dag wat men in Engelsche munt met tien shillings zou betalen!

Ietwat idealistisch klinkt ons ook in de ooren Jerome's gemoedelijke bewering, dat men in Holland zoo gemakkelijk werk kan vinden. Een boeren-arbeider daar te lande woont, volgens onzen Engelschen zegsman, in een van baksteen opgetrokken huis met zes kamers, meestal zijn eigendom, met een lap gronds daaromheen. Hij eet slechts eenmaal per dag vleesch en behelpt zich voor het overige met eieren, gebraden kippetjes, kaas en bier. Hoogst zelden maar — wat een wonder! — hoort men hem klagen. Zijne vrouw en dochter tooien zich op zon- en feestdagen met gouden en zilveren sieraden, die eene waarde van vijftig tot honderd pond sterling vertegenwoordigen, en doorgaans is er zooveel oud-Delftsch aardewerk en antiek huisraad in zijne woning aanwezig, dat men daarmede gemakkelijk buiten Holland een merkwaardig museum zou kunnen inrichten.

De Hollandsche boerenvrouwen hebben de eer bijzonder in zijn smaak te vallen: zij zien er in haar beste plunje uit „om mee weg te loopen." Een Hollandsch boerinnetje heeft geen geïllustreerd weekblad noodig om te leeren wat de nieuwste mode is; zij heeft maar te kijken naar het portret van hare moeder of van hare grootmoeder, dat boven de blinkende schouw haugt.

Als de Hollandsche vrouw er toe overgaat zich een nieuwe japon aan te schaffen, is zij doordrongen van het besef, dat het een erfstuk moet zijn, van moeder op dochter overgaande. Daarom wordt het nieuwe kleed dan ook van eene duurzame, schier onverslijtbare stof gemaakt. Eene dame van mijne kennis, schrijft Jerome, wilde voor een *bal masqué* „de Hollandsche kleederdracht" kiezen, maar zag zich wegens de enorm hooge kosten genoodzaakt van dit plan af te zien. Een Hollandsch meisje, op haar Zondags gekleed, is wel vijftig pond sterling waard, buiten en behalve hare sieraden!!

Dat Jerome hierbij speciaal de Hollandsche boerendochters op het

zaak twee volle jaren traineeren. In al dien tijd kon het arme kind niet wettig trouwen voor den raad en bijgevolg evenmin voor den bedienaar van haren godsdienst.

Een feit van meer recenten datum is het volgende.

Een weduwnaar, die jaren in onwettige samenleving was, wilde door een tweede huwelijk uit dien droeven toestand geraken.

Op de trouwakte van zijn eerste huwelijk stond de man als A. B. opgeteekend, met de verklaring van den ambtenaar van den Burgelijken Stand, dat die naam aldus, bij het overleggen zijner geboorteakte was bevonden. Vóór de voltrekking van het tweede huwelijk werd het register opengeslagen. Tot verbazing van den ambtenaar stond aldaar A. B. als B. A. geboekt.

Wie hier de fout beging, begrijpt een ieder.

Het huwelijk kon niet doorgaan. Eerst moest de naam veranderd worden. De zaak kwam in handen der praktizijns. Een jaar na 't ontdekken der fout, niettegenstaande de man onmiddellijk de noodige stappen deed om klaar te komen, kon het huwelijk niet doorgaan.

Waarschijnlijk kenden de ambtenaren en praktizijns, die de twee bovenvermelde gevallen moeten behandelen, geen korteren en minder omslachtigen weg, anders begrijp ik er niets van.

Van hoe groot belang is het, dat we eens goed onderwezen worden in de praktische methode om sommige gansch nuttelooze formaliteiten te vermijden, toone het volgende.

Een flinke jongen verlangde een huwelijk aan te gaan. Op zijn geboorte-akte stond in plaats van AmbrosiO AmbrosiA geschreven.

Bij 't overschrijven in het register van den Burgelijken Stand had de ambtenaar van den Burgelijken Stand, klaarblijkelijk misleid door den ongelukkigen vrouwelijken uitgang *a* den jongen als een kind van het vrouwelijke geslacht geboekt. Deze fout werd ontdekt kort voor den dag, dat het burgelijk huwelijk zou worden voltrokken. Van trouwen was geen sprake meer.

De beëedigde verklaring van verschillende getuigen, dat dit menschenkind wel degelijk een man en niet een vrouw was, konden den armen stakker in zijne mannelijke waardigheid niet doen optreden. Eerst nadat de hulp van 't hof en der praktizijns was ingeroepen kon de jongen een huwelijk aangaan. Hierdoor werd zijn kostbaren tijd verknoeid, de brou zijner verdiensten (zijn arbeidsveld was in in 't buitenland) gestopt.

De moeilijkheid van sommige formaliteiten blijkt mij ook duidelijk uit het volgende.

Is er tot het stellen eener burgelijke handeling een of ander document noodig, en ontbreekt aan dat document alleen de handteekening van den ambtenaar, dan wordt zulk een document als van nul en geener waarde beschouwd. Al verklaren nu ook al honderd getuigen, dat het werkelijk een document is door den daarvoor aangewezen ambtenaar geschreven en afgegeven, het baat niets, er moet een nieuw document worden vervaardigd, enkel en alleen om de ongelukkige nalatigheid van den ambtenaar, die zijn handteekening vergat.

Ten slotte nog een feit, dat mij onlangs ter oore kwam, en een duidelijk bewijs levert voor de onbekendheid van sommige ambtenaren met den verlangden korten weg in zake Burgelijken Stand.

Een meisje van 20 jaren wilde een burgelijk huwelijk voltrekken. De vader moest noodzakelijkerwijze 't land verlaten vóór den dag, waarop het huwelijk zijner dochter zou plaats hebben. Vóór zijn vertrek begaf zich de man, die met hart en ziel het a. s. huwelijk zijner dochter verlangde, naar den ambtenaar van den Burgelijken Stand dier plaats. Hij vroeg dien ambtenaar, of zijn vertrek naar het buitenland ook eenige storing of vertraging kon te weeg brengen in zake het burgelijk huwelijk zijner dochter. De ambtenaar antwoordde ontkennend als reden aangevend, dat zijn dochter ofschoon geen 30 jaar toch meerderjarig was. Hierop verliet zich de vader. Hij ging op zee, met bestemming naar het buitenland. De toebereidselen voor het aanstaande huwelijk werden voortgezet. Weinig tijd voor den dag van het huwelijk verklaarde een nieuw ambtenaar van den Burgelijken Stand, dat de schriftelijke toestemming van den vader vereischt werd, tot voltrekking van het huwelijk. Oogenschijnlijk steunde zijn bewering op artikel 91 van het Burgelijk Wetboek, waar wordt gezegd: „Echte kinderen, die meerderjarig zijn, doch den vollen ouderdom van 30 jaren nog niet bereikt hebben, zijn insgelijks verplicht om tot het aangaan van een huwelijk de toestemming van hunnen vader en hunne moeder te *verzoeken*."

Dit *verzoek*, van meer spreekt de wet niet, (in tegenstelling van art. 92, waar over het huwelijk van *minderjarige* kinderen wordt gesproken en waar staat, dat de toestemming niet alleen *verzocht*, maar ook *verkregen* moet worden) was geschied; dit wilde èn moeder èn verscheidene andere getuigen bij eede bevestigen.

Ook de toestemming van den vader was gegeven, niet schriftelijk, maar mondeling. Ook dit kon door dezelfde personen worden bevestigd. Ook kon de „demarche" van den vader vóór zijn vertrek bij den ambtenaar van den B. St. ten bewijze strekken.

De ambtenaar, zegt men ons, werd dit onder het oog gebracht. Hij bleef bij zijn meening.

Ook werd den man gewezen op art. 84. al. 3 „wanneer de vader overleden is, of zich in de onmogelijkheid bevindt om zijnen wil ter verklaren, wordt de toestemming van de moeder vereischt."

Had de ambtenaar niet, steunende op dit artikel, het huwelijk dat *spoedeischend* was, kunnen voltrekken?

Daarvoor toch, was het voldoende geweest, dat vier personen die de reden kenden, waarom de vader zijnen wil niet kon uiten, voor den notaris hadden verklaarden enz.

Dat het hun bekend was, dat de vader op reis of op zee was, en men zijn verblijf niet kende,

Immers de man was buiten 't land. Hij was de zee op...... Waar hij tegen den tijd van het huwelijk zich bevond, was niet met zekerheid te zeggen. Hij verkeerde dus in de moreele onmogelijkheid om zijn wil schriftelijk voor het op handen zijnde huwelijk te verklaren.

(Men vergete niet, dat de man de zeereis ondernam na eerst den ambtenaar v. d. B. St. te hebben gevraagd, of zijn heengaan een stoornis of vertraging in het huwelijk zijner dochter kon veroorzaken. De vraag werd ontkennend beantwoord).

Men kwam niet verder. Men moest het hoofd buigen.

De ambtenaar nu, stelde een officieel document op, om de noodige toestemming te vragen. Aan den voet van dit document werd een kruisje geplaatst met de woorden. Laat de vader hier nu maar zijn naam schrijven en alles is klaar. De teleurgestelde familie stuurde het document naar een havenplaats, waar de vader vermoedelijk wel komen zou, wanneer juist wist men niet.

De zaak viel mee. Na een week of drie ongeveer kwam het door den ambtenaar goedgekeurde document behoorlijk onderteekend terug.

Bij het vertoonen van dit document nu, verklaarde dezelfde ambtenaar, dat het van nul en geener waarde was. De legalisatie van den Nederlandschen Consul der plaats waar de vader tijdelijk verbleef, ontbrak. Waarom werd op de noodzakelijkheid dier legalisatie niet gewezen vóór het afzenden van het document?......Zulke vertragingen zijn aller onaangenaamst; en, dunkt mij, zouden grootendeels kunnen zijn vermeden, wanneer de korste en eenvoudigste weg om tot het voltrekken van het burgerlijke huwelijk te geraken, ware gekend en bewandeld geworden.

Voldoende blijkt uit de verschillende hier vermelde feiten, dat de wet op den B. St., zooals zij in onze kolonie op de meeste plaatsen wordt toegepast, in den tegenwoordigen toestand van zaken, niet is in 't algemeen belang der bevolking.

Onwillekeurig moet zij praktisch leiden tot achteruitgang der zedelijkheid van ons volk.

Nu heeft men in de laatste jaren een verbetering willen aanbrengen in zake B. St., door het uitgeven der blauwe trouwboekjes. Nu, zeker is een ieder dankbaar voor den ernstigen wil van 't gouvernement om den tegenwoordigen toestand te verbeteren. Men veroorloove mij nogthans eenige aanmerkingen. De blauwe trouwboekjes, zooals ze nu zijn, leveren maar een gering voordeel op. Dit is er voor, dat er nu minder gevaar bestaat om de trouw- en geboorte-akten te verliezen; daar een boekje veel beter kan worden bewaard, dan al die losse papieren.

Ook zal daardoor worden vermeden, dat de naam der ouders bij een of meer kinderen verschillend, in dit boekje althans, wordt opgeschreven.

Dit is zeker een voordeel. Nogthans moet er eerst op worden gegewezen, dat die trouwboekjes niet altijd aanwezig zijn op het bureau v. d. Ambtenaar van den B. St.

Verder verliezen die boekjes al de voordeelen, die ze oppervlakkig beschouwd bezitten, doordat ze geen officieel karakter dragen.

Voor den ambtenaar, die een burgelijke handeling moet voltrekken, missen die boekjes alle waarde. Wat volgt hieruit? Wel, dat nu men deze boekjes heeft, nog evenveel kans bestaat, dat de vroeger bedreven fouten bij 't overschrijven der papiertjes in het register van den Burgelijken Stand gemaakt, ook nu nog evengoed mogelijk blijven. Dat vele menschen, wier papiertjes in een trouwboekje zijn overgeschreven, later, bij het stellen eener burgelijke akte voor dezelfde moeilijkheid zullen komen, daar, al staat hun naam en die hunner ouders nu nog zoo mooi en correct in het blauwe boekje, zij daar niets aan hebben, zoo die namen niet *juist overeenkomen* met de in het register van den B. St. overgeschrevene akte. Deze alléén toch heeft kracht voor het gouvernement.

Waarom niet aan de blauwe boekjes een officieele waarde gehecht, even als aan 't register zelf? Beiden kunnen en worden meestal door denzelfden verantwoordelijken ambtenaar geschreven.

Onder deze voorwaarden, dunkt mij, zouden de „trouwboekjes" *geregeld* afgegeven, werkelijk vele onaangenaamheden in de toekomst voorkomen. Een ieder moet begrijpen, dat de trouwboekjes, zelfs onder de boven aangewezene condities afgegeven, alleen in de *toekomst* van praktisch nut kunnen wezen. De in het *verledene* bedrevene fouten worden er niet 't minst door verholpen.

Misschien kan men voor 't herstellen dier veelvuldige en treurige fouten onzer registers, een geschikt en praktisch middel vinden, in een nieuwe bepaling of verordening, waardoor elke ambtenaar van den B. St. wordt gemachtigd om zooveel mogelijk de vroeger ingeslopene fouten en vergissingen zooveel mogelijk zelfstandig, op eigen verantwoordelijkheid en zonder beroep op het hof van Curaçao, te herstellen. Naar ik meen, is dit nu reeds het geval, wanneer een of andere fout binnen het jaar in het register wordt ontdekt, vóór den tijd nl., dat een duplicaat van de in het jaar opgemaakte officieele stukken van de verschillende districten en eilanden naar de hoofdplaats zijn verzonden.

De geachte redactie vriendelijk dankzeggend voor de plaatsruimte mij welwillend toegestaan, enz.

H. C.

---

oogt heeft, blijkt uit zijne mededeeling, dat zij in sommige provinciën „een nauwsluitenden helm van zilver of goud op het hoofd dragen."

De Hollandsche boerenvrijer, alvorens zich als zoodanig bekend te maken, loopt op de teenen een eindje achter het voorwerp zijner liefde en gebruikt haar hoofddeksel als spiegel, om zich te vergewissen, dat zijn pet recht staat en de lok op zijn voorhoofd juist hangt op de plek waar ze thuis behoort.

In de meeste landen van Europa verdwijnt de eigen kleederdracht al meer en meer; maar in het land van Rubens en Rembrandt, van Teniers en Gerard Dou blijft het nationaal costuum nog bewaard. De prentbriefkaarten overdrijven niet, zegt Jerome. De mannen met hunne zonderlinge, wijde pofbroeken, uit welker zakken soms een paar kippekoppen steken, met hunne bontgekleurde kielen, sajetten kousen, reusachtige klompen en eene groote pijp in den mond,—de vrouwen met hare veelkleurige rokken, sierlijke keurslijfjes en verblindend witte halsdoeken, zijn wezens van vleesch en bloed en niet de voortbrengselen eener artistieke verbeelding. Men ziet hen bij honderden, op Zondagavonden wandelen, arm in arm, vrijende met Hollandsche kalmte en bezadigheid.

De kleine meisjes worden door Jerome aangeduid als miniatuurvrouwtjes; met uitzondering van hare bonte boezelaartjes, zijn ze juist zóó gekleed als hare respectieve moeders. Als men haar ziet, denkt men onwillekeurig aan poppen,—maar wat zijn deze popen aardig en jolig en vroolijk!

Bij de gedachte aan de hol-oogige, bleeke kindergezichtjes, die men te zien krijgt in de groote, en daarom gelukkige landen, rijst onwillekeurig bij ons de wensch op, zegt hij, dat de quaestie van landoppervlakte van wat minder belang mocht zijn voor onze staatslieden en persmannen en het geluk en het welzijn van het menschelijk individu een beetje meer dan nu hunne aandacht in beslag namen.

De Hollandsche boer woont omgeven door sloten en kan alleen over eene ophaalbrug zijne woning bereiken. Onze Engelschman houdt het er voor, dat het den Hollandschen kinderen in het bloed zit, om niet in het water te vallen. De Hollandsche moeders schijnen zulk een mogelijkheid niet eens te veronderstellen. Verbeeld u eens eene Engelsche moeder met een groot gezin in een huis, dat aan alle zijden door water omringd was! Zij zou geen minuut rust hebben, vóórdat al de kinderen goed en wel in bed lagen.

Het waait altijd in Holland; meestal blaast de wind van over de zee. Hij strijkt over de lage dijken; hij loeit over de kale duinen en verbeeldt zich, dat hij zijn hart eens flink zal kunnen ophalen en aardig wat vernielen in het daarachter liggende land.

Maar de Hollander lacht in zijn vuistje, zonder zijne pijp uit den mond te nemen, als de wind gierend en tierend tot hem komt. „Ga je gang maar!" grinnikt hij. „Blaas jij maar raak,— hoe harder hoe liever!" En als de wind eenmaal in het land is, achter de lange, rechte dijken en de golvende duinenrij, maakt de Hollander zich van hem meester en laat hem niet weer los, voordat hij behoorlijk zijn werk heeft gedaan.

Jerome noemt allerlei karweitjes op, welke de wind, als knecht van den Hollander, voor dezen te verrichten krijgt, van het in draaiing brengen van molenwieken, water oppompen, hout zagen, tot spelen met de kinderen in den tuin toe. Als de wind naar zee terugkeert, is hij heel kalm en bedaard, moe en mat, en de Hollander lacht, met zijne onafscheidelijke pijp tusschen de tanden.

Wordt vervolgd.

§ *Noot der Redactie.* Onnoodig te zeggen, dat wij de boven aangehaalde feiten, alsook de wets-aanhalingen en interpretatiën, geheel voor rekening laten van onzen geachten correspondent.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Naar wij met genoegen vernemen, neemt de missie de Eerw. P. P. Dominicanen op Porto Rico dagelijks in uitgebreidheid toe. Niet alleen te Yauco zijn ze thans werkzaam, maar ook, na uit Holland versterking gekregen te hebben, te Bayamón en onderhoorigheden, eene parochie van 43,000 zielen, alsook te Isabela met bijna 15,000 inwoners. Te Bayamón is P. LUYCKX en P. KRAMER met de zielzorg belast en te Isabela P. NIELEN, zoodat P. VUIJLSTEKE en P. SELBACH alleen te Yauco achterblijven.

God zegene hun arbeid!

Nieuwe Consul.

Door de regeering van Oostenrijk Hongerije is tot consul van dat land op Curaçao benoemd de heer J. JANSE, Directeur der Handel- en Industrie–Maatschappij en het agentschap van de Oostenrijksche lijn der Fratelli Cosulich te Triest.

Havennieuws.

Verleden Woensdag- avond zijn de Gouverneur en de Heer C. LELY van Bonaire op Curaçao teruggekeerd. Gedurende de afwezigheid van den Gouverneur werd het bestuur waargenomen door den ondervoorzitter van den Raad van Bestuur Mr. TH. NUYENS.

"Christiansted."

Wij maken onze lezers opmerkzaam op de lijst van prijzen, die vermeld wordt op onze laatste bladzijde. Er is bekendgemaakt, dat in afweiking van de gewone tijdtafel, de *Christiansted* zondag den 1sten October 's avonds naar Aruba vertrekt, komt daarvan terug den 4 Oct. en gaat denzelfden dag naar Bonaire, keert den 5 Oct. van Bonaire terug en gaat dienzelfden dag 's avonds nog naar de Bovenwindsche eilanden. Onvoorziene omstandigheden hebben deze veranderingen veroorzaakt.

Onderscheiding.

Aan den 1sten Luitenant N. VAN WINGEN, van het 2e. regiment infanterie, en vroeger jaren lang adjudant van den Gouverneur op Curaçao, is het eereteeken voor belangrijke krijgsbedrijven toegekend met de gesp: Djambi 1901 – 1904.

Koloniale Post-Spaarbank.

JULI 1905.

Ingebrachte gelden, ƒ 3,196,97½.
Terugbetaalde gelden, ƒ 781,01.
Aantal inlagen, 357.
" terugbetalingen, 38.
" nieuw uitgegeven boekjes 84
" ingetrokken boekjes 18.

De Vrijmoedige.

Wij lazen in *De Vrijmoede* 21 September: Wij achten ons niet gerechtigd, de aandacht onzer lezers langer bezig te houden met eene discussie, die als nutte- en vruchteloos te beschouwen is, en naar veler meening, tot *le genre ennuyeux* behoort."

Wij meenden, dat daarmede de zaak uit zoude zijn. Nu zien wij echter, dat *de Vrijmoedige*, zeker de kracht en juistheid zijner eigene wapens mistrouwende, eene geheele wapenrusting gaat leenen bij *El Imparcial*. Dat is natuurlijk des *Vrijmoedigen* recht. 't Is zelfs goed, dat de wijze van polemiseeren van *El Imparcial* in wijderen kring bekend wordt; de goede toon die in de beschaafde pers dient te heerschen, kan er slechts bij winnen. Toch vinden wij deze *manoeuvre* van *De Vrijmoedige* slechts dàn eerlijk, wanneer dat blad ook in het volgend nummer opneemt, wat in onze courant en andere tegen de redeneeringen van *El Imparcial* is ingebracht.

Eéne klok toch geeft slechts één klank. Of heeft het „hoor en wederhoor" zijne rechten verloren?

Dat mogen wij bij *De Vrijmoedige* niet veronderstellen.

In ieder geval, *wij* komen niet meer op deze zaak terug. Zij is meer dan uitgeput.

J. L. C. Monsanto.

Wij hebben het stuk des Heeren J. L. C. MONSANTO in *De Vrijmoedige* gelezen. Wij hebben er slechts een medelijdenden glimlach voor over.

„De Cur. Courant."

In *De Curaçaosche Courant* van gisteren komt een stukje voor van een „Uitlegger", een mijnheer, die zijn naam niet durft noemen, maar ons anoniem, op kwajongensachtige manier, denkt te krenken.

Dat dergelijke handelwijze ons koud laat, zal ieder eerlijk man begrijpen. Alleen verwondert het ons, dat een fatsoenlijk geredigeerd blad als *De Cur. Courant*, dat o. a. om zijn uitstekend geschreven Politiek Overzicht, dubbel waard is gelezen te worden, voor zulke minne ingezonden stukjes zijne kolommen openzet.

Spaar- en Beleenbank.

Wij ontvingen: Beredeneerd Verslag van de werking en den toestand der naamlooze vennootschap *„De Spaar- en Beleenbank van „Curaçao"*, over het vijf en vijftigste hh. jaar van den 1sten Juli 1904 tot den 30sten Juni 1905.

Uit dat verslag, waarbij eene specifieke Balans gevoegd is, blijkt, dat de jaarlijksche algemeene vergadering plaats gehad heeft op 28 Sept. 1904.

De overwinst bedroeg toen ƒ6,500, waarvan ƒ5,200 bestemd werd om dividend uit te keeren ad ƒ40 per aandeel.

De Voorzitter A. JESURUN en alle leden van het Bestuur werden herkozen.

De stortingen bedroegen ƒ75,927,78, terwijl aan kapitaal en interesten werden teruggenomen ƒ 85,947,96½.

Er werden 512 nieuwe boekjes uitgegeven.

De overwinst van het nu gesloten boekjaar bedraagt ƒ 7,125,96. Hiervan, zoo stelt het Bestuur voor, wordt ƒ2,600 bestemd voor dividend ad ƒ20 per aandeel en de rest der overwinst over te brengen op het reserve–fonds met het oog op de algemeen heerschende malaise en depreciatie der eigendommen.

Memorie van Antwoord.

Wij ontvingen de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs over de Ontwerp-Verordening eener Inkomstenbelasting met gelijktijdige afschaffing van de belasting voor de Weerbaarheid. Deze Memorie van Antwoord is een uitvoerig stuk, dat een voor een de bezwaren van den Raad tegen de Ontwerp-verordening weerlegt. Het Bestuur aanvaardt niet de wijzigingen door den Raad voorgesteld met betrekking tot het aftrekken der grondlasten, maar belooft, zoodra deze wet aangenomen is, een ander ontwerp in te dienen, waarbij onverhuurde gronden en onbewoonde huizen zullen vrijkomen van grondlasten.

De discussie over deze ontwerpverordening belooft in openbare behandeling eene hoogst interressante te zullen worden.

Officieele Berichten.

Bij Gouvernements-beschikking is:

1°. Aan den Heer J. A. NEUMAÑ, wijkmeester van Scharlo, een binnenlandsch verlof voor den tijd van drie maanden verleend.

2°. De Heer C. S. GORSIRA JPEz. gedurende den verloftijd van den Heer NEUMAÑ voornoemd, belast met de waarneming der functiën van wijkmeester van Scharlo.

Waarschuwing.

Het Publiek wordt hierbij bekend gemaakt, dat er eertsdaags in het Schottegat, van af het daarliggend oorlogsschip, schietoefeningen zullen worden gehouden op schijven, vastgeankerd onder den wal, tegen de hooge rots, waarop het fort Nassau is gelegen.

Tijdens die oefeningen – die waarschijnlijk zullen plaats hebben des Maandags, Dinsdags, Woensdags en Donderdags, 's morgens tusschen 6 – 11 en 's avonds tusschen 8 – 10 uren – zal er, overdag op het oorlogsschip en op het fort Nassau een roode vlag worden geheschen, terwijl 's avonds voor de veiligheid van het publiek, gedurende de oefeningen, met het zoeklicht zal gewerkt worden.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Augusto Bethancourt; J. J. de Windt; Delfini Danchi; Adolf Faulborn; Captain Graalfs; J. W. Hoefman; Juan V. Lopez (2); Dorotea Leitu; Sofia Prince; Nersisia Simon; Paul Terrol; Van Bel; W. H. van fer Meulen; Luciana Veerman; comeeno newebo, Curaçao Venezuela.

Inlichtingen.

Met het meeste genoegen voldoen wij aan het welwillend verzoek van *Het Koloniaal Weekblad*, orgaan van Oost en West, om inlichtingen in zake den proeftuin. Een proeftuin zou er komen van wege de Curaçaosche Maatschappij, dat stond vast. Wat was nu beter, dat die proeftuin kwam te liggen eenzaam, en zonder voortdurend toezicht, of wel vlak bij eene inrichting, waaraan een gediplomeerd landbouwleeraar verbonden is en waar voortdurend toezicht en overvloedige werkkrachten aanwezig zijn? De Curaçaosche Maatschappij heeft gemeend aan het eerste de voorkeur te moeten geven. Zij zal daarvoor hare redenen hebben. Wij hebben ons daar niet mede in te laten. Maar van tegenspraak kan men ons na de gegeven verklaring moeilijk beschuldigen.

Er zijn er, die in de vraag van het *Kol. Weekblad* eene hatelijkheid of insinuatie zien. Wij verwerpen die meening. Het *Kol. Weekblad* staat daarvoor te hoog en ongaarne zouden wij het van die hoogte zien afkomen.

Gaarne zijn wij tot meerdere inlichtingen bereid.

Dr. Boeke.

Bij Koninklijk Besluit is met ingang van 16 September 1905 aan Dr. J. BOEKE op zijn verzoek eervol ontslag verleend als tijdelijk assistent van den wetenschappelijken adviseur in visscherij-zaken en als tijdelijken eerste biologischen assistent bij het Rijks-instituut voor het onderzoek der zee te Den Helder.

De landbouw van Curaçao en zijne toekomst door R. H. Rijkens.

Daar het mij niet is gegeven de kennis van de kolonie Curaçao, door mij opgedaan gedurende een verblijf van 11 maanden aldaar, direct ten nutte dier kolonie aan te wenden, acht ik het niet ondienstig mijne opmerkingen hier te lande publiek te maken. Uit den aard mijner betrekking had ik mij uitsluitend met den landbouw te bemoeien, en die bemoeienis is, enkele proefnemingen van geringen omvang ter zijde gelaten, eene zuiver passieve geweest: kennis maken met de bestaande toestanden.

Hoewel dit opstel nu geheel aan den landbouw zal zijn gewijd en aan de middelen, welke ik meen te zijner opheffing dienstig te zullen zijn, wend ik mij niet alleen tot hen, die belangstellen in den tropischen landbouw, maar tot de, naar ik vertrouw, groote schare van belangstellenden in het welvaren van onze koloniën en van de kleinste daarvan, de toe nog tot zoo veronachtzaamde kolonie Curaçao.

Ik doe dit, eerstens omdat bij het beoordeelen en bespreken van landbouwtoestanden verschillende bijzonderheden van algemeenen aard in aanmerking moeten worden genomen, welker bespreking ook den niet-landbouwer belang kunnen inboezemen, maar dan vooral, omdat de toekomst, zoo mogelijk en bloeiende, grootendeels zal afhangen van den landbouw dier eilanden. Dit geldt zeker volstrekt voor de 5 eilanden: Bonaire, Aruba, St. Eustatius, Saba en St. Martin, welker bewoners zoo goed als uitsluitend van landbouw [en veeteelt] leven, maar ook voor het hoofdeiland Curaçao zelf, welks nu reeds tanende transitohandel met de ontwikkeling ten goede der Zuid-Amerikaansche republieken in omvang zal afnemen.

Bij dezen en genen van de landeigenaars wordt soms de hoop levendig op winstgevenden mijnbouw, maar herhaalde onderzoekingen van Europeesche zoowel als Amerikaansche geologen, waaronder van naam, hebben steeds een negatief resultaat opgeleverd. Op Aruba wordt eenig goud gevonden in genoegzame hoeveelheid, om tot op den huidigen dag de exploitatie er van winstgevend te doen zijn, niet genoeg ech-

ter om het geheele eiland te doen bloeien. De ontginning van phosphaatbeddingen, waaronder die van de onderneming St. Barbara op Curaçao op dit oogenblik de voornaamste is, heeft af en toe met winst plaats gevonden, maar ze zijn ook van te geringe beteekenis om zelfs bij de meest rationeele ontginning op den duur een bron van algemeene welvaart te kunnen worden.

De zoutwinning is een bedrijfstak, die voor al de drie benedenwindsche eilanden, maar vooral voor het bovenwindsche eiland St. Martin, van belang mag worden genoemd en aan velen brood verschaft, maar ook weinig meer dan dit. In hoeverre' dit bedrijf, althans op de benedenwindsche eilanden, voor verbetering vatbaar is, durf ik niet beoordeelen; maar zeker is, dat de voornaamste belanghebbenden zelf in dit opzicht zeer pessimistisch zijn. Dit is men trouwens ook met betrekking tot voorslagen ter verbetering van landbouw en veeteelt, maar de omstandigheden waaronder beide bedrijven, landbouw en veeteelt ter eener en zoutwinning ter anderer zijde, daar verkeeren, doen mij verschillende waarde hechten aan het plaatselijk oordeel omtrent aan te brengen verbeteringen.

Zoutwinning bestaat daar sedert langen tijd als een systematisch gedreven bedrijf, terwijl gerust mag worden beweerd, dat landbouw en veeteelt als georganiseerd bedrijf er onbekend is. Zoutwinnig is een vrij eenvoudige zaak en de factoren, waarmede men daarbij heeft rekening te houden, zijn overal vrijwel dezelfde, zoodat het voor den ontwikkelden man, die de vaklitteratuur bijhoudt, niet moeilijk is, grondige vergelijkingen te maken tusschen zijn werkwijze en de elders gevolgde. Daarentegen moet bij het beoordeelen van landbouwtoestanden met zoo velerlei factoren worden rekening gehouden en deze loopen zoo uiteen in verschillende landen en hemelstreken, dat het niet als geringschatting der bewoners dier kolonie mag worden opgevat, wanneer men hun een juist oordeel ontzegt omtrent hetgeen daar mogelijk is of niet.

Maar zooals ik zeide, met hun oordeel omtrent de toekomst der zoutindustrie is dit iets anders. Toch zouden men zich ook hierin vergissen en deze industrie voor belangrijke uitbreiding en grooter productiviteit vatbaar zijn, bezwaarlijk zal zij van zulk een omvang kunnen worden, dat hoofdzakelijk door haar invloed algemeene welvaart zoude ontstaan. (*Uit Cultura*).

(*Wordt vervolgd*).

Scheepvaart.

Van 15 — 30 Sept. zijn onze haven binnengeloopen:

Stoombooten	21
Goeletten	12
Bijlanders	16
Brikken.	2
Totaal	39 schepen.

Dit maakt met die der eerste helft dezer maand 90, waarvan 41 stoombooten. Zoo gunstig het aantal stoomschepen is, zoo ongunstig is dat der goeletten. 21, zegge 21, gedurende eene geheele maand. In 't begin van dit jaar nl., van 16 — 31 Jan., dus gedurende eene halve maand, liepen er 24 binnen. Wat een achteruitgang! De oorzaak daarvan?

VENEZUELA.

Verleden Woensdag vierde Gral. CASTRO, de president van Venezuela, zijn 45ste verjaardag en tevens zijn Patroonfeest. Verscheidene Venezolanen op ons eiland vlagden ter eere van het hoofd der naburige natie, waarmede Curaçao met zoo nauwe banden verbonden is. Moge zijne Regeering onder Gods zegen strekken tot heil van het rijke land, dat Gral. CASTRO bestiert en tevens tot heil van Curaçao!

— De moeilijkheden bedreigen Gral. CASTRO weer van een anderen kant. Nu is het Frankrijk, dat gestoord is en de zaak laat zich dreigend aanzien, maar gelijk zijne gelukster hem heeft gered uit de moeilijkheden met Duitschland, Engeland, Italië en Amerika, zoo denkt men, dat ook nu de dreigende onweerswolken zullen afdrijven, juist wanneer zij het zwartste zijn.

— In het Lago van Maracaibo is men bezig een groot Leprozenhuis te bouwen op last der Venezolaansche Regeering. Met de werkzaamheden is belast de Ingenieur Dr. BRUZUAL SERRA. De som van 500,000 bolivars is bestemd voor de gebouwen, Het gevolgde bouwsysteem is een stelsel, waarbij baksteenen worden ingeraamd in geperst hout. Dit systeem kwam het geschikste voor met het oog op de schaarschte van materialen in dat gedeelte des lands.

Advertentien.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van den 2[den] Maart 1904 t/m den 31sten Augustus, onder N°. 5001 R t/m N°. 2163 S zal plaats hebben op DONDERDAG den 5[den] October a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 6[den] Sept. 1905.

De Voorzitter.

A. JESURUN.

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO.